

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 ประวัติและความสำคัญของศาสนา

เวลา 4 ชั่วโมง

1. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

- ส 1.1
- ป.4/1 อธิบายความสำคัญของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือในฐานะเป็นศูนย์รวมจิตใจของศาสนิกชน
 - ป.4/2 สรุปรูปพุทธประวัติตั้งแต่บรรลุนิพพานจนถึงประกาศธรรม หรือประวัติศาสดาที่ตนนับถือตามที่กำหนด
 - ป.4/8 อธิบายประวัติศาสดาของศาสนาอื่นๆ โดยสังเขป

2. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

ศาสนามีความสำคัญในฐานะเป็นศูนย์รวมจิตใจของศาสนิกชน การศึกษาประวัติของศาสนา ศาสดาของแต่ละศาสนา จะทำให้เกิดความเข้าใจศาสนาต่างๆ มากขึ้น และสามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างมีความสุข

3. สาระการเรียนรู้

3.1 สาระการเรียนรู้แกนกลาง

- 1) ความสำคัญของพระพุทธศาสนา
 - พระพุทธศาสนา ในฐานะที่เป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจ
 - เป็นศูนย์รวมการทำความดีและพัฒนาจิตใจ เช่น ฝึกสมาธิ สวดมนต์ ศึกษาหลักธรรม
 - เป็นที่ประกอบศาสนพิธี (การทอดกฐิน การทอดผ้าป่า การเวียนเทียน การทำบุญ)
 - เป็นแหล่งทำกิจกรรมทางสังคม เช่น การจัดประเพณีท้องถิ่น การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารชุมชน และการส่งเสริมพัฒนาชุมชน
- 2) สรุปรูปพุทธประวัติ (ทบทวน)
 - ตรัสรู้
 - ประกาศธรรม ได้แก่ โปรดชฎิล โปรดพระเจ้าพิมพิสาร พระอัครสาวก แสดงโอวาทปาฏิโมกข์
- 3) ประวัติศาสดา
 - พระพุทธเจ้า
 - มุฮัมมัด
 - พระเยซู

3.2 สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น

(พิจารณาตามหลักสูตรสถานศึกษา)

4. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

4.1 ความสามารถในการสื่อสาร

4.2 ความสามารถในการคิด

- 1) ทักษะการวิเคราะห์
- 2) ทักษะการรวบรวมข้อมูล
- 3) ทักษะการเชื่อมโยง
- 4) ทักษะการสรุปความ

4.3 ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

5. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. ซื่อสัตย์สุจริต
2. มีวินัย
3. ใฝ่เรียนรู้
4. มุ่งมั่นในการทำงาน

6. ชิ้นงาน/ภาระงาน (รวบยอด)

สมุดเล่มเล็ก เรื่อง ศาสนาที่ฉันนับถือ

7. การวัดและการประเมินผล

7.1 การประเมินก่อนเรียน

- ตรวจสอบทดสอบก่อนเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง ประวัติและความสำคัญของศาสนา

7.2 การประเมินระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

- 1) ตรวจสอบงานที่ 1.1 เรื่อง พิธีกรรมทางศาสนา
- 2) ตรวจสอบงานที่ 2.1 เรื่อง พุทธประวัติ
- 3) ตรวจสอบงานที่ 3.1 เรื่อง ศาสนาคริสต์
- 4) ตรวจสอบงานที่ 4.1 เรื่อง ศาสนาอิสลาม
- 5) ตรวจสอบบันทึกการอ่าน
- 6) ประเมินการนำเสนอผลงาน
- 7) สังเกตพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล
- 8) สังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม
- 9) สังเกตคุณลักษณะอันพึงประสงค์

7.3 การประเมินหลังเรียน

- ตรวจสอบทดสอบหลังเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง ประวัติและความสำคัญของศาสนา

7.4 การประเมินชิ้นงาน/ภาระงาน (รวบยอด)

- ตรวจสอบสมุดเล่มเล็ก เรื่อง ศาสนาที่ฉันนับถือ

8. กิจกรรมการเรียนรู้

- ➡ นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง ประวัติและความสำคัญของศาสนา
- นักเรียนสวดมนต์บูชาพระรัตนตรัยและทำสมาธิก่อนเรียนทุกชั่วโมง

เรื่องที่ 1 ความสำคัญของศาสนา

เวลา 1 ชั่วโมง

วิธีสอนโดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ : เทคนิคคู่คิด

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

ครูนำภาพเกี่ยวกับกิจกรรมของศาสนาต่างๆ มาให้นักเรียนดู แล้วถามนักเรียนว่า ภาพที่เห็นเป็นภาพอะไร เกี่ยวข้องกับศาสนาใดบ้าง และสังเกตเห็นได้จากอะไร

ขั้นสอน

1. ครูให้นักเรียนศึกษาความรู้เรื่อง ความสำคัญของศาสนา จากหนังสือเรียน และห้องสมุด
2. ครูอธิบายให้นักเรียนเข้าใจว่า นอกจากพระพุทธศาสนาที่เป็นศูนย์รวมจิตใจของชาวพุทธแล้ว ในประเทศไทย ยังมีศาสนาอื่นๆ อีก เช่น ศาสนาคริสต์ ศาสนาอิสลาม เป็นต้น ซึ่งล้วนแล้วแต่เป็นศาสนาที่สอนให้ศาสนิกชนของตนเป็นคนดี
3. นักเรียนแต่ละคนทำใบงานที่ 1.1 เรื่อง พิธีกรรมทางศาสนา
4. เมื่อนักเรียนแต่ละคนหาคำตอบได้แล้ว ให้จับคู่กับเพื่อนผลัดกันอภิปรายคำตอบให้คู่ของตนฟัง
5. ครูสุ่มเรียกนักเรียนที่ละคนออกมานำเสนอใบงานที่ 1.1 หน้าชั้นเรียน โดยครูเป็นผู้ตรวจสอบความถูกต้องและให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ขั้นสรุป

ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง ความสำคัญของศาสนา

เรื่องที่ 2 พระพุทธศาสนา

เวลา 1 ชั่วโมง

วิธีสอนโดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ : เทคนิคการต่อเรื่องราว (Jigsaw)

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. นักเรียนช่วยกันสำรวจเพื่อนๆ ในห้องเรียนว่าแต่ละคนนับถือศาสนาใดบ้าง เพราะอะไรจึงนับถือศาสนานั้น
2. นักเรียนร่วมกันสนทนาจนมีความคิดเห็นที่ตรงกันว่า ทุกศาสนามีความสำคัญต่อผู้ที่นับถือ ดังนั้นเราจึงควรศึกษาเรื่องราวประวัติความเป็นมาของศาสนาที่ตนนับถือ

ขั้นสอน

1. ครูแบ่งนักเรียนเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 4 คน คละกันตามความสามารถ เรียกกลุ่มนี้ว่า กลุ่มบ้าน แล้วให้แต่ละกลุ่มกำหนดหมายเลขประจำตัวให้สมาชิกแต่ละคนในกลุ่ม เป็นหมายเลข 1-4
2. สมาชิกที่มีหมายเลขเดียวกันมารวมกันเป็นกลุ่มใหม่ เรียกว่า กลุ่มผู้เชี่ยวชาญ แล้วให้กลุ่มผู้เชี่ยวชาญร่วมกันศึกษาความรู้เกี่ยวกับประวัติความเป็นมาของพระพุทธศาสนา ตามหมายเลข ดังนี้
 - หมายเลข 1 ศึกษาความรู้เรื่อง ประสูติ
 - หมายเลข 2 ศึกษาความรู้เรื่อง ตรัสรู้
 - หมายเลข 3 ศึกษาความรู้เรื่อง ประกาศธรรม
 - หมายเลข 4 ศึกษาความรู้เรื่อง ปรีชาญาณ
3. เมื่อศึกษาความรู้เสร็จแล้ว ให้สมาชิกกลุ่มผู้เชี่ยวชาญแยกย้ายกันกลับเข้าสู่กลุ่มบ้าน แล้วร่วมกันอภิปรายแลกเปลี่ยนความรู้ที่ได้ศึกษามาให้สมาชิกในกลุ่มบ้านฟัง โดยอาจเรียงตามลำดับหมายเลขหรือตามความสมัครใจก็ได้
4. นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันทำใบงานที่ 2.1 เรื่อง พุทธประวัติ
5. นักเรียนแต่ละกลุ่มออกมานำเสนอใบงานที่ 2.1 หน้าชั้นเรียน โดยมีครูคอยตรวจสอบความถูกต้องและเพิ่มเติมในส่วนที่ยังมีข้อบกพร่องอยู่ แล้วร่วมกันเฉลยคำตอบในใบงาน

ขั้นสรุป

ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง ประวัติพระพุทธศาสนา

เรื่องที่ 3 ศาสนาคริสต์

เวลา 1 ชั่วโมง

วิธีสอนโดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ : เทคนิคการเรียนรู้ร่วมกัน

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูให้นักเรียนดูภาพเกี่ยวกับศาสนาคริสต์ แล้วให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นว่ามีความเกี่ยวข้องกับศาสนาคริสต์อย่างไร
2. ครูอธิบายเชื่อมโยงให้นักเรียนเข้าใจว่านอกเหนือจากพุทธประวัติที่นักเรียนเคยศึกษามาแล้ว ประวัติศาสนาและศาสดาของศาสนาอื่นๆ ก็เป็นสิ่งที่น่าสนใจและสมควรที่จะศึกษาด้วย

ขั้นสอน

1. นักเรียนกลุ่มเดิมจับคู่กันเป็น 2 คู่ ให้แต่ละคู่ศึกษาความรู้เรื่อง ศาสนาคริสต์ จากหนังสือเรียน และศึกษาความรู้เพิ่มเติมจากห้องสมุด และแหล่งข้อมูลสารสนเทศ โดยแบ่งหน้าที่กันศึกษาความรู้ ดังนี้
 - คู่ที่ 1 ศึกษาความรู้เรื่อง ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับศาสนาคริสต์
 - คู่ที่ 2 ศึกษาความรู้เรื่อง ประวัติของพระเยซู
2. เมื่อนักเรียนแต่ละคู่ศึกษาความรู้ตามที่ได้รับมอบหมายจนเข้าใจแล้วให้กลับมารวมกลุ่มเดิม (กลุ่ม 4 คน) แล้วนำความรู้ที่ได้มาอภิปรายร่วมกัน
3. นักเรียนแต่ละกลุ่มทำใบงานที่ 3.1 เรื่อง ศาสนาคริสต์ โดยให้แต่ละกลุ่มกำหนดหมายเลขประจำตัวให้สมาชิกในกลุ่ม ตั้งแต่หมายเลข 1-4 แล้วปฏิบัติ ดังนี้
 - หมายเลข 1 อ่านคำถาม แยกแยะประเด็นคำถาม
 - หมายเลข 2 หาแนวทางในการตอบคำถาม
 - หมายเลข 3 รวบรวมข้อมูลและเขียนคำตอบ
 - หมายเลข 4 ตรวจสอบคำตอบ ถ้าไม่ถูกต้องให้แก้ไขให้ถูกต้อง
4. เมื่อนักเรียนแต่ละกลุ่มทำใบงานที่ 3.1 ข้อ 1 เสร็จแล้ว ให้เริ่มทำข้อ 2 โดยให้สมาชิกแต่ละคนหมุนเวียนเปลี่ยนหน้าที่กันไปเรื่อยๆ จนครบทุกข้อ
5. เมื่อแต่ละกลุ่มทำใบงานที่ 3.1 เสร็จแล้ว ให้แลกเปลี่ยนใบงานกับเพื่อนกลุ่มอื่น เพื่อตรวจสอบคำตอบตามที่ครูเฉลย

ขั้นสรุป

ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง ศาสนาคริสต์

เรื่องที่ 4 ศาสนาอิสลาม

เวลา 1 ชั่วโมง

วิธีสอนโดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ : เทคนิคกลุ่มสืบค้น

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

ครูทบทวนความรู้เดิมเรื่อง ประวัติและความสำคัญของศาสนา แล้วตั้งคำถามถามนักเรียนว่า นอกจากศาสนาที่นักเรียนนับถือแล้ว นักเรียนรู้จักศาสนาอื่นอีกหรือไม่ และศาสนานั้นมีความสำคัญอย่างไร

ขั้นสอน

1. ครูสนทนากับนักเรียนว่า นอกจากพระพุทธศาสนาหรือศาสนาคริสต์ที่นักเรียนนับถือแล้ว นักเรียนรู้จักศาสนาอิสลามหรือไม่ และศาสนาอิสลามมีความสำคัญและความเป็นมาอย่างไร
2. ครูแจกใบงานที่ 4.1 เรื่อง ศาสนาอิสลาม ให้ตัวแทนแต่ละกลุ่มเพื่อนำมาแบ่งให้สมาชิกแต่ละคนในกลุ่มสืบค้นข้อมูล โดยเปิดโอกาสให้นักเรียนที่เรียนอ่อนได้เลือกหัวข้อก่อน
3. สมาชิกแต่ละคนศึกษาสืบค้นความรู้เพื่อเป็นคำตอบตามหัวข้อที่ตนรับผิดชอบ แล้วนำคำตอบมาอภิปรายร่วมกันในกลุ่มจนได้คำตอบที่สมบูรณ์ และมีความเข้าใจตรงกันทุกคน
4. เมื่อได้คำตอบที่ถูกต้องสมบูรณ์ก็บันทึกลงในใบงานที่ 4.1 แล้วให้ตัวแทนกลุ่มออกมานำเสนอใบงานที่หน้าชั้นเรียน
5. ครูและนักเรียนช่วยกันเฉลยคำตอบในใบงานที่ 4.1

ขั้นสรุป

ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้ที่ได้จากการศึกษาเรื่อง ศาสนาอิสลาม

- ครูมอบหมายให้นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันทำสมุดเล่มเล็ก เรื่อง ศาสนาที่ฉันนับถือ โดยให้ครอบคลุมประเด็นตามที่กำหนด

➡ นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง ประวัติและความสำคัญของศาสนา

9. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

9.1 สื่อการเรียนรู้

- 1) หนังสือเรียน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป.4
- 2) บัตรภาพ
- 3) ใบงานที่ 1.1 เรื่อง พิธีกรรมทางศาสนา
- 4) ใบงานที่ 2.1 เรื่อง พุทธประวัติ
- 5) ใบงานที่ 3.1 เรื่อง ศาสนาคริสต์
- 6) ใบงานที่ 4.1 เรื่อง ศาสนาอิสลาม

9.2 แหล่งการเรียนรู้

- 1) ห้องสมุด
- 2) Website True Plook Panya ที่ http://www.trueplookpanya.com/new/knowledge_list/12-4000/update/4002/ วิดีโอเรื่อง ศาสนาพุทธและพุทธประวัติ
- 3) แหล่งข้อมูลสารสนเทศ
 - th.wikipedia.org/wiki/พระพุทธศาสนา
 - th.wikipedia.org/wiki/ศาสนาคริสต์
 - th.wikipedia.org/wiki/ศาสนาอิสลาม

การประเมินชิ้นงาน/ภาระงาน (รวบยอด)

แบบประเมินสมุดเล่มเล็ก เรื่อง ศาสนาที่ฉันนับถือ

รายการประเมิน	คำอธิบายระดับคุณภาพ/ระดับคะแนน		
	ดี (3)	พอใช้ (2)	ปรับปรุง (1)
1. การอธิบายความสำคัญของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ	เขียนอธิบายความสำคัญของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือได้อย่างน้อย 3 หัวข้อ	เขียนอธิบายความสำคัญของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือได้อย่างน้อย 2 หัวข้อ	เขียนอธิบายความสำคัญของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือได้อย่างน้อย 1 หัวข้อ
2. การสรุปพุทธประวัติ หรือประวัติของศาสดาที่ตนนับถือ	เขียนสรุปพุทธประวัติตั้งแต่บรรลุนิพพานจนถึงประกาศธรรม หรือเขียนสรุปประวัติของศาสดาที่ตนนับถือได้ใจความครบถ้วนตามประเด็นที่กำหนด	เขียนสรุปพุทธประวัติตั้งแต่บรรลุนิพพานจนถึงประกาศธรรม หรือเขียนสรุปประวัติของศาสดาที่ตนนับถือได้ใจความตามประเด็นที่กำหนดเป็นส่วนใหญ่	เขียนสรุปพุทธประวัติตั้งแต่บรรลุนิพพานจนถึงประกาศธรรม หรือเขียนสรุปประวัติของศาสดาที่ตนนับถือไม่ได้ใจความตามประเด็นที่กำหนด
3. การอธิบายประวัติศาสดาของศาสนาอื่น	เขียนอธิบายประวัติศาสดาของศาสนาอื่นได้ใจความถูกต้อง สมบูรณ์ 2 ศาสนา	เขียนอธิบายประวัติศาสดาของศาสนาอื่นได้ใจความถูกต้อง สมบูรณ์ 1 ศาสนา	เขียนอธิบายประวัติศาสดาของศาสนาอื่นได้ใจความถูกต้อง แต่ไม่สมบูรณ์ 1 ศาสนา

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
8 - 9	ดี
5 - 7	พอใช้
ต่ำกว่า 5	ปรับปรุง

แบบทดสอบก่อนเรียน-หลังเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 1

คำชี้แจง ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว

1. ความสำคัญของพระพุทธศาสนาไม่เกี่ยวข้องกับข้อใด
 - ก. เป็นแหล่งจัดงานรื่นเริง
 - ข. เป็นที่ประกอบศาสนพิธี
 - ค. เป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจ
 - ง. เป็นศูนย์รวมการทำความดี
2. ข้อใดต่อไปนี้กล่าวถึงพระพุทธศาสนาได้ถูกต้องยกเว้นข้อใด
 - ก. พระพุทธศาสนาถือกำเนิดในประเทศเนปาล
 - ข. พระพุทธเจ้าเป็นศาสดาของพระพุทธศาสนา
 - ค. วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา คือ วันคริสต์มาส
 - ง. พระพุทธศาสนากำเนิดมาแล้วประมาณ 3,500 ปี
3. “ปัญจวัคคีย์” ไม่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ใดในพระพุทธศาสนา
 - ก. มีพระรัตนตรัยครบสาม
 - ข. เคยปรนนิบัติรับใช้พระพุทธเจ้า
 - ค. ทำให้เกิดวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา
 - ง. มีพระสงฆ์องค์แรกเกิดขึ้นในพระพุทธศาสนา
4. เหตุการณ์ในข้อใดเกี่ยวข้องกับพระเจ้าพิมพิสารตามประวัติพระพุทธศาสนาที่ถูกต้องที่สุด
 - ก. มีพระรัตนตรัยครบสาม
 - ข. เคยปรนนิบัติรับใช้พระพุทธเจ้า
 - ค. ทำให้เกิดวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา คือวันอาสาฬหบูชา
 - ง. ทรงถวายวัดเวฬุวัน ซึ่งเป็นวัดแห่งแรกในพระพุทธศาสนา
5. วันใดเป็นวันสำคัญของศาสนาคริสต์
 - ก. วันที่ 1 มกราคม ของทุกๆ ปี
 - ข. วันที่ 25 มกราคม ของทุกๆ ปี
 - ค. วันที่ 10 ธันวาคม ของทุกๆ ปี
6. ผู้สืบทอดของศาสนาคริสต์ คือใคร
 - ก. พระ
 - ข. แม่ชี
 - ค. บาทหลวง
 - ง. โตะอีหม่า
7. ข้อใดกล่าวถึงศาสนาอิสลามไม่ถูกต้อง
 - ก. ผู้นับถือศาสนาอิสลาม เรียกว่า มุสลิม
 - ข. นบีมุฮัมมัด เป็นศาสดาของศาสนาอิสลาม
 - ค. ศาสนาอิสลามกำเนิดขึ้นที่ประเทศซาอุดีอาระเบีย
 - ง. ชาวไทยในภาคตะวันออกเฉียงเหนือนับถือศาสนาอิสลามมากกว่าพระพุทธศาสนา
8. จุดมุ่งหมายสำคัญของทุกศาสนา คืออะไร
 - ก. เน้นการทรมาณร่างกาย
 - ข. เน้นพิธีกรรมทางศาสนา
 - ค. สอนให้ทุกคนทำความดี
 - ง. ให้ยึดมั่นในองค์พระศาสดา
9. ศาสนามีประโยชน์อย่างไร
 - ก. เป็นที่พึ่งทางใจ
 - ข. แสดงถึงวัฒนธรรมอันดีงาม
 - ค. สร้างความกลมเกลียวในครอบครัว
 - ง. เพื่อตอบสนองความต้องการทางด้านร่างกายของมนุษย์
10. เพราะเหตุใด คนเราต้องนับถือศาสนา
 - ก. กฎหมายบังคับ
 - ข. เพื่อให้สังคมยอมรับ
 - ค. นับถือตามบิดา มารดา
 - ง. เพื่อให้เป็นแนวทางในการดำเนินชีวิต

ง. วันที่ 25 ธันวาคม ของทุกๆ ปี

ตัวชี้วัด ส 1.1 ข้อ 1-2, 8

1. ก	2. ข	3. ค	4. ง	5. ง
6. ค	7. ง	8. ค	9. ก	10. ง

ได้คะแนน	คะแนนเต็ม
	10